

C273 – BRU13

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

1 juli 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het Huis van het Nederlands

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

Dinsdag 1 juli 2003

VOORZITTER : De heer Luk Van Nieuwenhuyzen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.05 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Walter Vandenbossche tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het Huis van het Nederlands

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vandenbossche tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het Huis van het Nederlands.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, de Vlaamse regering heeft een bijzonder correcte en beleidsmatig goede beslissing genomen door het Huis van het Nederlands te willen oprichten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het oprichten van zo'n huis en het samenbrengen van een aantal initiatieven met betrekking tot het Nederlands als tweede taal is ontegensprekelijk belangrijk en beantwoordt aan een grote behoefte. Het is immers niet meer zo evident om door het bos nog de bomen te zien. Het is een goede zaak het probleem projectmatig aan te pakken.

De instroom van anderstaligen in het Vlaamse gemeenschapsleven, zowel op het vlak van gezondheid, cultuur, welzijn als onderwijs, is van die aard dat een dergelijk initiatief meer dan op zijn plaats is. Het verwachtingspatroon ligt bijzonder hoog. We hopen dat het Huis van het Nederlands niet alleen zal inventariseren en samenbrengen maar dat het ook een coördinerende taak zal opnemen, projecten op elkaar zal afstemmen en een versterkend effect zal hebben op al die anderstaligen die voor zichzelf of voor hun kinderen hebben beslist ge-

bruik te willen maken van de Vlaamse onderwijsinstellingen.

In de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) ben ik voorzitter van de commissie Brusselaars Buitenlandse Oorsprong. Die groep is bijzonder geïnteresseerd in de concrete uitwerking, want de vraag is zeer groot.

Mijnheer de minister-president, hoever staat het met dat project ? Met welke partners wordt het Huis van het Nederlands opgezet ? Wordt de publieke en de privé-sector bij de zaak betrokken ? Vanuit de privé-sector is er immers ook een aanbod op het vlak van NT2 (Nederlands als Tweede Taal). Hoe geschiedt de doelgroepenbepaling ? Welke doelgroepen worden aangesproken ? Ondertussen heb ik gehoord dat er een bijzondere samenwerking is met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het is bijzonder belangrijk dat er een doorstroming is tussen de personen die in de VGC dit initiatief steunen. Wanneer mag de opening van het Huis van het Nederlands worden verwacht ? Met hoeveel personen wordt ze 'bemand/bevrouwd' ? Welke financiële middelen staan er ter beschikking ? Wat is het reële aanbod en de reële oriëntatie ? Wat is uw visie daarover ?

Mijnheer de minister-president, zowel anderstaligen, ouders wier kinderen zijn ingeschreven in het Nederlandstalig onderwijs als tal van allochtonenverenigingen zijn geïnteresseerd in dit project. Enerzijds wordt de inburgering opgelegd, maar anderzijds is er een enorme vraag naar zo'n project. In het verleden was er een gebrek aan de aanbodzijde. Veel mensen bleven op hun honger zitten.

Ik hoop dat het Huis van het Nederlands een begin van oplossing zal bieden. Ik besef ook wel dat Rome niet in één dag is gebouwd, maar toch ben ik van mening dat we een belangrijke stap in de goede richting zetten. Mijnheer de minister-president, wat is de stand van zaken ?

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, mijns inziens zal het huis zich in de eerste plaats moeten bezighouden met de coördinatie van het bestaande aanbod. Eng bekeken gaat het om de coördinatie van het NT2-aanbod. Dit speelt een zeer belangrijke rol in het inburgeringsbeleid. Toch kan dit slechts een begin zijn.

Samen met mevrouw Grouwels en een aantal andere raadsleden van de VGC heb ik destijds een lans gebroken om een offensief – niet te verwarren met agressief – beleid te voeren. Zo verwijst de heer Vandenbossche terecht naar de uitbreiding in de onderwijssector. Inzake de middenstandsproblematiek hebben we ooit gedacht aan vertaalmogelijkheden voor bepaalde doelpublieken. We moeten natuurlijk niet alleen aan symptoombestrijding doen. Middenstanders zouden ook zelf Nederlands moeten of kunnen leren.

Dit alles geeft toch aan dat het Huis van het Nederlands op termijn meer zou moeten zijn dan een centraal punt voor het aanbieden van taallessen Nederlands.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ik sluit me aan bij de vraag van de heer Vandenbossche. We moeten absoluut met ons aanbod van lessen Nederlands te voorschijn komen. Ik bedoel dit niet agressief, maar we moeten pro-actief zijn. De heer Gatz heeft een goed voorbeeld gegeven. We moeten ons ook richten naar de middenstanders.

We moeten ervoor zorgen dat het taalaanbod Nederlands aan één loket te vinden is en dat alle leemten uit de weg worden geruimd. Ik denk daarbij aan het aanbieden van 'flexibele' cursussen, waarbij er veel instapmogelijkheden zijn voor mensen die Nederlands willen leren. Het kan niet zijn dat geïnteresseerden zich enkel in september kunnen inschrijven. Het aanbod zal wellicht nog beter moeten worden afgestemd op maat van de geïnteresseerden. De niveaus van de deelnemers zijn erg verschillend.

Daarnaast wil ik ook nog een lans breken om in het Huis van het Nederlands aandacht te hebben voor het vrij omvangrijke aanbod Nederlands vanuit de Franse Gemeenschap in Brussel. Ook daar

bestaan erg kwaliteitsvolle leergangen Nederlands. Dit pakket zou eveneens moeten worden geïnventariseerd. Het zou eventueel mogelijk moeten zijn daarover gesprekken aan te knopen met de inrichtende machten van dat onderwijs, zodat de noden op optimale wijze worden opgevangen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, ook ik ben tevreden dat dit huis wordt opgericht. Ik wens me eveneens aan te sluiten bij wat de heer Gatz heeft gezegd over NT2.

Mevrouw Grouwels heeft gesteld dat we niet agressief moeten optreden. Toch ben ik van mening dat al degenen die met het Huis van het Nederlands te maken hebben er zich in de eerste plaats bewust van moeten zijn dat we strijdvaardig moeten zijn en blijven om de rechtmatige belangen van het Nederlands en de Nederlandstaligen te verdedigen. We ondervinden nog dagelijks dat dit meer dan nodig is.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik dank de vraagstellers voor hun pertinente vragen en de constructieve en positieve wijze waarop deze problematiek werd benaderd.

Geachte leden van de commissie, vooraf wens ik aan te kondigen dat op 15 juli 2003 het overleg tussen Brussels minister Vanhengel en Vlaams minister Vanderpoorten over de problematiek van de Nederlandstaligen in lagere scholen in Brussel zal plaatsvinden. Vooraf zullen al gesprekken worden gevoerd tussen de kabinetten zodat daarna een zinvolle en resultaatgerichte vergadering kan worden georganiseerd. Ik deel dit mee aan deze commissie omdat hier het probleem op een ernstige en grondige manier werd aangekaart (Hand. VI. Parl. 2002-2003, nr. C-256, 1).

Mijnheer Vandenbossche, uw vraag geeft me de kans even stil te staan bij het opzet van het Huis van het Nederlands in Brussel. Het was minister Vanhengel die amper 10 maanden geleden begon met de invulling van dat huis. Op die korte tijd staan we al heel ver. De officiële start is voor afzienbare tijd.

Het concrete aanknopingspunt voor Hoofdstedelijke Aangelegenheden met het huis is de taalpromo-

Somers

tie van het Nederlands in Brussel. De ideeën hiervoor leefden al langer binnen de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. In 1997 reeds keurde de raad van de Vlaamse Gemeenschapscommissie een resolutie goed met de vraag voor de oprichting van een dienst voor taalpromotie. Ook verschillende ministers van Brusselse Aangelegenheden vermeldden een dienst voor taalpromotie in hun beleidsbrieven. Bij de taken van dergelijke dienst ging het telkens over drie grote krachtlijnen, met name het sensibiliseren van het gebruik van het Nederlands, het promoten van het Nederlands of aan het Nederlands verbonden activiteiten en het beleidsvoorbereidend werk en onderzoek op het vlak van de aanwezigheid en zichtbaarheid van het Nederlands.

De krachtlijnen van het beleid inzake Hoofdstedelijke Aangelegenheden zijn enerzijds de band tussen Vlaanderen en Brussel en anderzijds de uitstraling van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel. In deze context is het dus logisch dat de minister van Hoofdstedelijke Aangelegenheden de ideeën inzake taalpromotie heeft opgepikt.

Parallel maar los van de beleidsplannen rond een dienst voor taalpromotie binnen het bevoegdheidsdomein Hoofdstedelijke Aangelegenheden werkte minister Vanderpoorten de beleidsplannen uit voor de Huizen van het Nederlands. Het ontstaan hiervan gaat terug naar de rondetafelconferentie NT2. Minister Vanderpoorten maakte het mogelijk dat in zeven steden in Vlaanderen, waaronder Brussel, een Huis van het Nederlands kan worden opgestart. De finaliteit hiervan heeft betrekking op het aanbod taallessen Nederlands. Al de NT2-verstrekkingen worden samengebracht binnen dat huis met het oog op betere onderlinge afspraken, het bundelen van inspanningen en een betere afstemming van vraag en aanbod.

Binnen het Sociaal Impulsfonds, nu het Stedenfonds, en het beleidsdomein Opleiding, trekt de Vlaamse Gemeenschapscommissie specifieke budgetten uit voor de kwaliteitsondersteuning van het Brussels aanbod taallessen en taalinitiatieven Nederlands. In samenwerking met het steunpunt NT2 Leuven worden specifieke acties ondernomen om de kwaliteit van de taallessen te verhogen en om bijkomende taalinitiatieven te nemen. Het gaat hier om extra acties die nodig zijn omdat de taalsituatie in Brussel duidelijk verschilt van die in de rest van Vlaanderen.

Gezien de reeds lang bestaande beleidsintenties omtrent taalpromotie, het beleidskader van minister Vanderpoorten en de reeds bestaande inspanningen die de Vlaamse Gemeenschapscommissie levert op het vlak van kwaliteitsondersteuning van het aanbod taallessen Nederlands, besliste minister Vanhengel eerder dit jaar om al deze beleidsmateries samen te brengen in één concept, met name een Brussels Huis van het Nederlands. Dit huis zal daarom een ruimere opdracht krijgen dan de andere huizen in de rest van Vlaanderen.

We hebben ervoor geopteerd om het Huis van het Nederlands op te bouwen rond drie pijlers. De eerste pijler houdt het optimaliseren in van de organisatie van vraag en aanbod NT2. Daarnaast is er de inhoudelijke kwaliteitsondersteuning van het aanbod taallessen Nederlands en het nemen van taalstimulerende activiteiten. Ten slotte wordt sterk de aandacht gelegd op de taalpromotie van het Nederlands.

De impulsen en de financiering voor de drie pijlers komen vanuit verschillende beleidsverantwoordelijken of beleidsdepartementen. Het uitvoeren van de eerste pijler wordt mogelijk gemaakt door de Vlaamse minister van Onderwijs. De Vlaamse Gemeenschapscommissie is in deze aangelegenheid de 'projectdrager'. Minister Vanderpoorten maakt daarom afspraken met het collegelid bevoegd voor Onderwijs en Vorming, met name de heer Vanhengel. Het is ook minister Vanhengel die de pleitbezorger is voor de extra ondersteuning van het NT2-aanbod vanuit het Stedenfonds. De financiering voor taalpromotie, de derde pijler, gebeurt vanuit het beleidsdomein Hoofdstedelijke Aangelegenheden.

Mijnheer Vandenbossche, het Huis van het Nederlands wordt een VZW die wordt samengesteld door het werkveld en andere mensen die interesse hebben voor en expertise beschikken inzake een van de drie pijlers. Voor de eerste pijler zijn dit de Vlaams-Brusselse NT2-verstrekkingen. Het gaat hier onder andere om de centra voor volwassenenonderwijs, de hogescholen en universiteiten, de onthaalbureaus, de centra voor basiseducatie en de VDAB. Al deze partners, 14 in het totaal, ondertekenden hiervoor een intentieverklaring. Die verklaring werd eveneens ondertekend door de overlegplatformen Overleg, Opleiding en Tewerkstelling Brussel én de Dienst Informatie Vorming en Afstemming, die samen het Steunpunt NT2 Leuven vertegenwoordigen in de algemene vergadering en raad van bestuur.

Somers

Met betrekking tot de derde pijler bestaat er niet echt een professioneel werkveld. Daarom werd geopteerd om personen uit de brede economische en sociaal-culturele wereld in Brussel aan te spreken.

Voorlopig is er nog maar één privé-cursusverstrekker Nederlands die voor de eerste pijler de intentieverklaring ondertekende. In de toekomst voorziet het beleidskader wel in de mogelijkheid om het samenwerkingsverband ook verder uit te breiden naar de privé-cursusverstrekkers.

Voor de eerste en tweede pijler is de doelgroep uiteraard de NT2-verstrekkers en de – potentiële – cursisten. Daarnaast zullen ook organisaties, instellingen en lokale besturen die op maat gemaakte modules taallessen voor hun werknemers wensen, zich tot het Huis van het Nederlands kunnen richten.

De doelgroep van de derde pijler zijn enerzijds de Nederlandstalige en anderstalige inwoners van Brussel en anderzijds de mensen die niet in Brussel wonen maar er komen werken, ontspanning zoeken, zich cultureel verrijken, administraties bezoeken, enzovoort.

Uit het bovenstaande blijkt duidelijk dat er wordt samengewerkt met de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Voor de eerste pijler heeft de Vlaamse Gemeenschapscommissie het penhouderschap van de op te richten VZW. De subsidies voor het Huis van het Nederlands vloeien via de VGC naar de VZW in oprichting. De VGC is dus de projectdrager.

Bij de tweede pijler gaat het om de integratie van een specifiek beleidsinitiatief dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie nam in het kader van het Sociaal Impulsfonds. Aangezien dat fonds inmiddels vervangen werd door het Stedenfonds is het belangrijk te wijzen op het feit dat de Vlaamse Gemeenschapscommissie deze initiatieven uitdrukkelijk voortzet binnen het beleidsplan dat ze voor het Stedenfonds opstelde. De continuïteit wordt dus gegarandeerd.

Er werd net geopteerd om geen aparte dienst voor taalpromotie uit te bouwen, maar om ze onder te brengen bij de eerste en tweede pijler, zodat er een synergie en afstemming ontstaat tussen taalpromotie enerzijds en taallessen en taalcursisten anderzijds.

Het Huis van het Nederlands is momenteel een VZW in oprichting. De statuten en het huishoudelijk reglement worden uitgewerkt. Er lopen twee aanwervingprocedures. De startvergadering van het Huis van het Nederland is gepland voor begin september.

Vanaf september zal er één algemene directeur worden tewerkgesteld in het Huis van het Nederlands. De opdracht van deze directeur is pijleroverschrijdend. In september zal er een coördinator in functie zijn voor de eerste pijler. In het najaar zal een bijkomend personeelslid worden aangetrokken, die de zogenaamde 'intake' van cursisten voor zijn of haar rekening neemt.

Voor de tweede pijler werken er momenteel drie medewerkers bij het steunpunt NT2 Leuven. Op termijn zullen deze mensen worden tewerkgesteld binnen het Huis van het Nederlands. Aan de algemeen directeur zal worden gevraagd het concept taalpromotie met de concrete acties en beleidsplannen tegen het einde van het jaar uit te werken. Op basis van deze oefening wordt dan de personeelsformatie voor de derde pijler bepaald. Er moet dus eerst een plan worden voorgesteld vooraleer personeel wordt aangeworven.

Voor de eerste pijler is er op jaarbasis 145.000 euro beschikbaar, voor de tweede 430.000 euro op jaarbasis en voor de derde voorlopig 150.000 euro op jaarbasis. In totaal gaat het dus om 725.000 euro. De Vlaamse Gemeenschap zal ook de aankoop van het Huis van het Nederlands financieren. We stellen daarvoor 2 miljoen euro ter beschikking. In het huis is er ruimte voor een vijftiental leslokalen voor NT2-verstrekkers.

Elke pijler moet zorgen voor een specifieke output. Voor de eerste is dat een informatie-, oriënterings- en begeleidingspunt voor cursisten en andere personen, organisaties, instellingen en besturen. Daarnaast moet het Huis van het Nederlands overleg en samenwerking tussen de NT2-verstrekkers creëren. Mevrouw Grouwels, wat dat betreft, hebt u een interessante suggestie gedaan. We kunnen ook eens over het muurtje kijken wat de Franse Gemeenschap ter zake doet en nagaan of een samenwerking mogelijk is.

Bij de tweede pijler gaat het om inhoudelijke ondersteuning van de kwaliteit van taallessen en taalstimulerende activiteiten. Aan de directeur zal worden gevraagd om voor de derde pijler voor het einde van het jaar een actieplan uit te werken. De output situeert zich op het vlak van sensibilisering, beleidsvoorbereiding en promotiecampagnes.

Somers

Het punt van de heer Gatz over het stimuleren van de middenstanders moet worden opgenomen in een ambitieus actieplan. Er moet worden getracht vooruitgang te boeken inzake het Nederlands. Dit moet op een offensieve, positieve wijze gebeuren. Het actieplan vormt wat dat betreft een belangrijk element. Van zodra het klaar is, hoop ik over dat plan van gedachten te kunnen wisselen met de leden van deze commissie.

De voorzitter : De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche : Mijnheer de minister-president, ik dank u ten zeerste voor uw zeer uitgebreid en concreet antwoord. Als lid van de VGC kan ik enkel hopen dat dit project slaagt, want het beantwoordt perfect aan de behoeften. De wijze waarop de communicatie naar de doelgroepen zal gebeuren, geeft aan dat er voor een beleidsvernieuwende aanpak werd gekozen.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de minister-president, u hebt gezegd dat ook de sociaal-culturele wereld bij het project zal worden betrokken. Voor de economische sector zou echter hetzelfde kunnen gelden.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mevrouw Grouwels, u hebt een verstandige suggestie gedaan. Toch is er al een zekere betrokkenheid. In het overlegplatform Overleg, Opleiding en Tewerkstelling Brussel zijn de sociaal-economische partners reeds aanwezig. We moeten zeker nagaan hoe we de inbreng van de economische en sociale actoren nog iets meer kunnen verhogen. Ik zal rekening houden met uw voorstel. We zullen het ernstig bekijken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.29 uur.*
